

Introduktionsuddannelsen

ved

Gynækologisk Obstetrisk afdeling

Sygehus Vendsyssel

Redaktionel kommentar. Pkt. 1 samt 4-7 er udarbejdet fælles for Region Nord, punkterne 2 og 3 er afdelingsspecifikt udarbejdede. Der kan derfor forekomme et vist overlap i tekstindhold specielt i kompetenceskemaerne som forhåbentligt blot vil fungere ved at tydeliggøre de valgte evalueringsstrategier.

1. Indledning

Gynækologi og obstetrik har udviklet sig til at være et speciale, hvor kvinden og hendes familie og ikke sygdomme og organer er i fokus. Specialet har tidligere traditionelt hørt til det kirurgiske område, men består i dag af et vidt spektrum af delområder. Disse omfatter almen gynækologi, reproduktiv gynækologi, urogynækologi, gynækologisk onkologi og føto-maternel medicin.

Gynækologi og obstetrik omfatter forebyggelse, udredning og behandling af sygdomme og symptomer i de kvindelige kønsorganer, diagnostik og behandling af fertilitetsproblemer, svangerskabsforebyggelse, svangerskabsafbrydelse og kønshormonbehandling af kvinder. Specialet omfatter endvidere udredning og behandling af kvinder med sygdomme, der skyldes forandringer i bækkenbund og nedre urinveje. På flere sygehuse behandler gynækologer i samarbejde med de retsmedicinske institutter ofre for seksualiseret vold. Endvidere varetager gynækologer i speciallægepraksis lidelser i mammae og er aktive i opsporing af brystkræft.

Obstetrik (fødselshjælp) omfatter sundhedsfremme, forebyggelse, undersøgelser og behandling under svangerskab, fødsel og i barselsperioden. Desuden varetager specialet en stor del af den prænatale genetiske rådgivning, herunder de prænatale diagnostiske prøveudtagninger i et nært samarbejde med kromosomlaboratorierne. Terapeutiske indgreb på syge fostre udføres kun på højtspecialiserede afdelinger indenfor specialet.

Specialet har en bred berøringsflade til almen praksis, idet svangerskabsforebyggelse, svangreomsorg og gynækologiske problemstillinger udgør en stor del af virksomheden i almen praksis.

En væsentlig del af arbejdet i specialet foregår i speciallægepraksis. Hovedparten af de gynækologiske speciallægepraksis findes i de større byområder. En del af den gynækologi, som ikke forudsætter indlæggelse eller generel anæstesi inklusive visse ambulante operationer, foregår i gynækologisk speciallægepraksis.

Specialet samarbejder med jordemodervæsnet omkring svangerskab og fødsel. Specialet har endvidere samarbejde med anæstesi, pædiatri, klinisk genetik, onkologi, patologi, psykiatri, radiologi, intern medicin, retsmedicin, urologi og kirurgisk gastroenterologi.

Specialets videnskabelige selskab hedder DSOG (Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi). Der henvises til www.dsog.dk for yderligere oplysninger.

I **REGION NORD** findes der universitetsafdelinger på Skejby Sygehus og Aalborg Sygehus Nord samt specialafdelinger på 6 centralsygehuse (Sygehus Vendsyssel, Sygehus Nord (Thisted), Viborg, Herning, Randers og Silkeborg). Regionen varetager alle aspekter af det gynækologiske/obstetriske speciale. Universitetssygehusenes landsdelsfunktioner fremgår af Sundhedsstyrelsens hjemmeside:

<http://www.sst.dk/publ/Publ2002/Specialeplanlaegning/INDEX.HTML>

Praktiserende gynækologer varetager en del af specialet i Nordjyllands, Viborg og Århus amter.

For at påbegynde speciallægeuddannelsen i gynækologi og obstetrik kræves dokumenteret dansk ret til selvstændigt virke som læge; dvs. at turnusuddannelsen på 18 måneder skal være afsluttet. Den gynækologiske/obstetriske speciallægeuddannelse er berammet til 5 år og består af introduktionsuddannelsen (12 måneder) og hoveduddannelsen (48 måneder).

Introduktionsuddannelsen gennemføres ved ansættelse på én gynækologisk/obstetrisk afdeling og er af 12 måneders varighed. Der tilbydes en række kurser i regionen under ansættelsen, herunder obligatoriske tværfaglige kurser.

Formålet med introduktionsuddannelsen i gynækologi og obstetrik er at den uddannelsessøgende læge skal:

- tilegne sig viden, færdigheder og holdninger, der muliggør helhedsbetragtninger i forebyggende og behandlende gynækologisk/obstetrisk praksis, og som skaber forudsætning for at fortsætte i hoveduddannelsen
- få træning i at tage ansvar for egen faglige udvikling udvikle evnen til at formidle et fagligt budskab til kolleger og andet sundhedspersonale
- få introduktion til de videnskabelige metoder, der knytter sig til det gynækologisk/obstetriske speciale
- få afklaret om en speciallægeuddannelse i gynækologi og obstetrik er den rette karrierevej

Herudover skal afdelingen vurdere om en speciallæge uddannelse i gynækologi og obstetrik kan anbefales den uddannelsessøgende.

I målbeskrivelsen og logbogen for specialet er anført hvilke minimumskompetencer, der kræves for at få anerkendt et introduktionsforløb. Der kan ikke afviges fra disse.

www.dsog.dk/maalbeskrivelse

2. Præsentation af sygehuset og afdelingen samt uddannelsesforløbet

Kære kollega.

Hermed følger præsentationen af vor afdeling samt uddannelsesforløbet i introduktionsåret.

Indhold:

Sygehus Vendsyssel
Gynækologisk Obstetrisk afdeling, her
Lokal introduktion
Fokuserede ophold
Formaliseret undervisning, "tirsdagsundervisningen"
Kursusliste

Under punkt 3 følger beskrivelse af hvorledes de enkelte kompetencer opnås.

Sygehus Vendsyssel

Sygehus Vendsyssel er en fusion af Frederikshavn-Skagen og Hjørring-Brønderslev Sygehus. Sygehus Vendsyssel varetager lokalsygehusfunktion og hovedsygehusfunktion for ca. 200.000 indbyggere.

Sygehus Vendsyssel har i Hjørring 330 sengepladser inkl. vugge- og intensivsenge. Herudover er der et 1-dags kirurgisk afsnit og et 5-døgns afsnit.

I Frederikshavn har Sygehus Vendsyssel 209 sengepladser og et nyoprettet 1-dagskirurgisk afsnit.

I Brønderslev er der etableret en genoptræningsfunktion, der omfatter 50 medicinske sengepladser fordelt på 2 afsnit.

I Skagen er der 18 sengepladser, der først og fremmest anvendes til internmedicinske patienter.

Sygehuset har i alt 15 lægelige specialer.

Den kirurgiske blok omfatter 6 specialer: gynækologi/obstetrik, organkirurgi, urologi, ortopædkirurgi, øre- næse- halssygdomme samt øjenssygdomme.

Den medicinske blok omfatter 5 specialer: intern medicin, lungemedicin, reumatologi, neuromedicin og pædiatri.

På det tværgående medicinske område varetages funktionerne af 4 specialer, nemlig anæstesiologi, klinisk kemi, billeddiagnostik og patologi.

Øre- næse- halsafdeling, øjenafdeling og neuromedicinsk afdeling betjenes af speciallæger fra Aalborg Sygehus. Afdelingerne har ikke selvstændigt forvagtsslag, hvorfor der for disse afdelinger ikke er akut-modtagelse af patienter udenfor dagtiden.

Gynækologisk Obstetrisk afdeling, Sygehus Vendsyssel.

Gynækologi og obstetrisk speciallægefunktion i Sygehus Vendsyssel varetages p.t. af to specialafdelinger med hver sin afdelingsledelse. På baggrund af Amtsrådets beslutning om at de to afdelinger fremtidigt skal have fælles ledelse sker der p.t. et arbejde med at gennemføre dette.

Det er besluttet, at der i Frederikshavn fremover skal varetages fødselsbetjening i jordmoderbemandet fødeklinik. Bortset fra hjemmefødsler vil øvrige fødsler ske i Hjørring, hvor der etableres vagtbemanding med speciallæge i tilstedeværelsesvagt. Forvagtsslaget bibeholdes og dækkes af reservelæger samt 1. reservelæger i tilstedeværelsesvagt.

Den akutte funktion i specialet vil fremover blive varetaget i Hjørring medens en række elektive funktioner vil blive varetaget i Frederikshavn, herunder ambulatoriue – samt endagskirurgiske operationer samt operative indgreb, som kan varetages med observation af postoperative patienter med speciallægevagten i Hjørring som ankermand.

Nedenfor beskrives funktionen som den p.t. er i Sygehus Vendsyssel. Hjørring idet der i skrivende stund ikke er klarhed over den fremtidige fordeling af operative funktioner idet det sker en evaluering af om logistikken i Hjørring vil kunne rumme de opgaver som kræves for at kunne løfte opgaver, som Amtet har pålagt afdelingen.

Spørgsmålet om logistik skal ses på baggrund af at Sygehus Vendsyssel. Hjørring er landsdelens akutte sygehus.

Gynækologisk Obstetrisk afdeling, Sygehus Vendsyssel. Hjørring.

Afdelingen er en specialafdeling i gynækologi og obstetrik og disponerer over én stationær sengeafdeling med i alt 25 senge med tilhørende vuggeafsnit. Desuden har afdelingen adgang til femdøgns afsnit og tre sengepladser på én-dagskirurgisk afsnit.

Afdelingens ambulante aktivitet er på ca. 10.000 ambulante ydelser årligt og der er ca. 3.000 indlæggelser årligt. Afdelingens aktivitet og funktion varetages med profilering indenfor interesseområderne: Obstetrik, infertilitet, laparoskopisk kirurgi, ultralyddiagnostik, prænatal diagnostik, urogynækologi og onkologi.

Der er ca. 1000 fødsler årligt. Afdelingen varetager risikofødsler efter graviditetsuge 32 med undtagelse af Rhesus immuniserede og gravide kvinder med diabetes mellitus.

Afdelingen har et godt samarbejde med pædiatrisk afdeling, der har fuldt udbygget neonatal funktion grad I og II. Der er anæsthesiologisk akut beredskab ligesom der er jordmoder og plejepersonale i tilstedeværelsesvagt.

Afdelingens lægestabsstruktur er fastlagt til:
Administerende overlæge

6 overlæger
2 klassificerede kursus/fase 3 læger
1 uklassificeret 1. reservelæge
3 klassificerede introduktionsreservelæger samt
2 klassificerede almenlægeblokstillinger

Introduktionsprogram for Gynækologisk Obstetrisk afdeling.

De første 13 dage er vagtfrie.

Dag 1: Generel information i Sygehusledelsens regi for alle nyansatte ved sygehuset. Separat information fremsendes inden fremmødet ledsaget af Sygehusledelsens velkomstskrivelse.

Dag 2: Kl. 08 Morgenkonference.

Tiltrædende vagt forestår rundvisning og præsentation af personale i sekretariatet, på fødegang, ambulatorium, operationsafsnit, modtagelsen samt sengeafdeling 105.

Der udleveres diktafon, nøgler og kodebog.

På lønkontoret udlevering af lønnummer m.m.

Præsentation af afdelingen ved oversygeplejerske Kirsten Vorre.

Information om Lederforum, Lokaludvalg, politikker m.m.

Dag 3: Forvagten følges i dennes funktion.

Mandag: Fødegangen. Information om fødestuen og funktionen af sug, ilt, Sechers bord, procedurer for akut tilkald m.m.

Tirsdag: Prænatal rådgivning og diagnostik.

Onsdag: Stue 5. Procedure for journaloptagelse samt gyn-obst speciallægeambulatorium.

Torsdag: Stuegang ved ledende overlæge, Per Rix. Orientering om relevante administrative procedurer. Introduktionssamtale med uddannelsesansvarlige overlæge.

Fredag: Stue 2. Éndagskirurgiske indgreb.

Mandag Inkontinensambulatorium (Stue5)

Tirsdag Inkontinensambulatorium v kontinenssygeplejerske (Stue4)

Onsdag: Stue 2. Forundersøgelser samt journaloptagelser for éndagskirurgiske indgreb.

Torsdag: Stue 1. Scanningsundersøgelser ved scanningsygeplejerske.

Fredag: Følgevagter.

Indbyrdes rokering kan forekomme mellem placeringerne afhængig af aktuelle måneds kalender.

Fokuserede ophold.

Hver enkelt speciallæge varetager sine interesseområder samt arbejder bredt i afdelingen. Der er som følge heraf ikke nogen strikt søjleopdeling. Som det ses er der mandag og tirsdag en profilering i patienternes fremmøde. Denne profilering vil blive videreført på baggrund af hver enkelt læges interesseområder. Afdelingens uddannelseskoordinerende reservelæge samt din vejleder

vil være behjælpelig med at du under din uddannelse vil få et indhold som kan kvantiteres som følger:

Gynækologi	12 uger	1 uge, blødningsforstyrrelser 1 uge, underlivssmerter 1 uge, urogynækologi 3-4 uger éndagskirurgiske indgreb 3-4 uger operationsassistent på stor operationsstue 2 uger på akutstue 2 uger med ultralydsdiagnostik
Obstetrik	10 uger	5 uger dagvagt på fødestuen 3 uger på akutstue 2 uger med ultralyddiagnostik
Frederikshavn	2x7 uger	kirurgia minor
Kursus	3 uger	Se kursusliste
Ferie mm	7 uger	
Friuger	10 uger	
Totalt	52 uger	

Formaliseret undervisning, 'Tirsdaysundervisningen'.

Denne undervisning forestås af forvagt, planlagt og udformet i samarbejde med vejleder. Emne-listens indhold er som følger. Vil blive konkretiseret for et halvår ad gangen i overensstemmelse med arbejdsplanen.

Undervisningsmoduler.

Metrorrhagi
Akutte og kroniske underlivssmerter
Præcancer
Kirurgia minor
Abortus provocatus
Abortus imminens
Kontraception
Sexuelt overførte sygdomme
Den normale og patologiske graviditet
Den normale fødsel
Den patologiske fødsel
Mekanisk forløsning. Fantomøvelser.
Post partum komplikationer
Kommunikation
Artikelfremlægning/nye procedurer
Etisk handling

Kurser.

Hermed en liste over de kurser som afdelingen opfordrer dig til at søge, som minimum.

Voksenpædagogisk kursus	4 dage.
Basalkursus i kirurgi	3 dage. Aalborg
Baskursus i ultralydsdiagnostik	5 dage Herlev

3. Præsentation af kompetenceudvikling

Ansættelsesperiode: fra / - 200 til / - 200

Vejleder:

Målbeskrivelsen for introduktionsuddannelsen beskriver, hvilke kompetencer der skal opnås i løbet af introduktionsuddannelsen, heraf skal 27 attesteres i logbogen.

Nedenstående uddannelsesprogram er opbygget således (se skabelonen), at der for de enkelte kompetencer er angivet, hvordan kompetencen skal opnås i denne afdeling (læringsstrategien) og hvilken evalueringsstrategi, der skal anvendes. De anvendte begreber og forkortelser forklares nærmere i kapitel 4 og 5 samt i målbeskrivelsen www.dsog.dk/maalbeskrivelse

Uddannelsesprogrammet indeholder dermed alle de nødvendige oplysninger til afholdelse af vejledersamtalerne.

Kompetencer De enkelte kompetencer er hentet direkte fra målbeskrivelsen	Uddannelsesprogram Beskriver hvordan de enkelte kompetencer skal opnås. Fx uddannelses uger, fokuserede ophold mm.
Evalueringsstrategi Er hentet direkte fra logbogen Se nedenstående skema	Uddannelsesplan Individuelle aftaler med vejleder, noter til anvendelse ved vejleder samtaler mm

<p><u>Medicinsk ekspert</u></p> <p><u>Ultralydsdiagnostik</u></p> <p>Kompetencer:</p> <p>Foretage vaginal UL og visualisere</p> <ul style="list-style-type: none"> • en intrauterin graviditet i 1. trimester • blommeseæk • hjerteaktion <p>og udmåle</p> <ul style="list-style-type: none"> • gestationssæk • CRL 	<p>Uddannelsesprogram:</p> <p>Der planlægges sammenlagt to scanningsuger. Der er Toshiba ECCO-SEE scannere på hver lægebemandet stue bortset fra den transportable Toshbee på abrasiostuen.</p> <p>Knapperne på scanneren gennemgås.</p> <p>Ligeså systematikken ved vaginal scanning</p> <p>Scanningerne foretages dels på de to 1.reservelæge/speciallægebemandede stuer dels på akutstuen under supervision af bagvagt indtil kompetencen opnås. Endvidere deltager uddannelsessøgende i undersøgelser i scanningssygeplejerskeregi.</p> <p>Der afholdes en månedlig scanningskonference for scanningssygeplejersker og læger</p> <p>Afdelingen støtter deltagelse i basale scanningskursus her i landet.</p> <p>Kontaktlæge: PF/MR</p>
<p>Evalueringsstrategi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observation af klinisk arbejde • PV: ca. 25 vaginale UL billeder af tidlig grav komplikation 	<p>Uddannelsesplan:</p>

<p><u>Tidlige graviditetskomplikationer</u></p> <p>Kompetencer; Udrede, informere og behandle pt. med tidlig graviditets-komplikationer og hyperemesis, herunder</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende vaginal UL • tolke serum HCG • udføre evacuatio uteri • medicinsk behandling af missed abortion 	<p>Uddannelsesprogram: Teoretisk undervisning i de almindeligste gynækologiske skanningsfund og beskrivelse af normalfysiologiske tilstande. Endvidere gennemgås den normale graviditets udvikling i 1. trimester med sideløbende gennemgang af abnorme fund. Undervisningen planlægges tidligt i uddannelsesforløbene i forbindelse med den praktiske oplæring.</p> <p>Arbejdet på akutstue indgår i forvagtsfunktionen.</p> <p>Tidlige graviditetskomplikationer følges med seriel vaginal ultralydscanning og/eller S-hCG monitorering. Undervisning heri og klinisk arbejde foregår på ”Akutstuen”, hvor den uddannelsessøgende får konsekvent supervision. Der foretages oplæring i tolkning af hCG-svar og i at sammenholde disse med ultralydsfundene. Afdelingens instruks og principper for supervision gennemgås.</p> <p>Klinisk arbejde på akutstuen Der afholdes en undervisningstime per semester. En af afdelingens uddannelsessøgende læger underviser i samarbejde med vejleder/kontaktlæge Kontaktlæge JG</p>
<p>Evalueringsstrategi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observation af klinisk arbejde • PV; 5 cases • CL; evacuatio (side 9) 	<p>Uddannelsesplan;</p>

<p><u>Abortus provocatus</u> Kompetencer Optage anamnese, rådgive, undersøge og behandle kvinder, der ønsker provokeret abort herunder</p> <ul style="list-style-type: none"> • udføre GU og vaginal UL til gestationsalderbestemmelse (CRL) • ordinere og iværksætte medicinsk ab.pro. • foretage kirurgisk ab.pro. • redegøre for lovgivningen omkring provokeret abort 	<p>Uddannelsesprogram: 3 – 4 ugers sammenlagt fokuseret ophold på ”abasiostue” indeholdende 1-2 ugers forundersøgelser af abortsøgende. Herunder rådgivning af og vejledning vedrørende såvel medicinsk som kirurgisk abortsøgende. Teoretisk baggrund incl. lovgrundlag bibringes uddannelsessøgende Under vejledning og supervision af speciallæge opnås kompetence til selvstændig at varetage denne funktion. Reservelægen ordinerer og foretager selvstændigt evacuatio efter sufficient oplæring og supervision.</p> <p>Der er nær adgang til assistance ved behov. Logbogsføring af ca. 20 provokerede aborter. Formaliseret undervisning: Et selvstændigt undervisningsmodul per semester. Kontaktlæge: (Lægerne Frederikshavn)/JG</p>
<p>Evalueringsstrategi Struktureret klinisk observation af kir abort CL; ca. 50 kir ab pro (side 7) Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Kontraception</u> Kompetencer Informere om kontraceptionsmetoder, og iværksætte og kontrollere behandlingen, herunder kunne oplægge og fjerne spiral</p>	<p>Uddannelsesprogram: Under 7 ugers ophold i Frederikshavn optage anamnese, Foretage undersøgelse af abortsøgende og give rådgivning om prævention. Der instrueres, superviseres og assisteres til procedureerne. Formaliseret undervisning: Et undervisningsmodul per semester</p> <p>Logbogen medbringes til attestering af opnåede kompetencer Kontaktlæge: Lægerne Frederikshavn/ CK</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Sterilisation</u> Kompetencer Optage anamnese, undersøge og rådgive ved sterilisation, og kunne redegøre for lovgivningen</p>	<p>Uddannelsesprogram: 7 ugers ophold på Frederikshavn Sygehus. Logbogen medbringes til attestering af opnåede kompetencer</p> <p>Kontaktlæge: Lægerne Frederikshavn</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Sexuelt overførte sygdomme</u> Kompetencer Udrede, behandle og informere patient og eventuel partner om seksuelt overførte sygdomme og rådgive om forebyggelse.</p>	<p>Udannelsesprogram: Undersøgelse og behandling i tilslutning til introduktion i arbejdet på akutstuen / vagtarbejdet. Mesterlære. Information til skolesøgende: En dags deltagelse i projektet ”Sex er sundt – bare du ved hvordan”. Et projekt som er iværksat og gennemføres af vor sygeplejerske Eva Damsgaard. Projektet er henvedt til skoleelever i Folkeskolens 9. klasse. Undervisningen sker med økonomisk støtte fra Amtet og Sundhedsstyrelsen. Underviserne er sygeplejersker, jordemødre samt speciallæge i gynækologi ansat på sygehus Vendsyssel. Undervisningen gennemføres idet underviserne overtager klasserne et antal timer. Formaliseret undervisning: Ét undervisningsmodul per semester. Kontaktlæge: MR</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Almen gynækologi</u></p> <p>Kompetencer Udrede, informere og i samarbejde med senior læge foreslå undersøgelser og behandling af</p> <ul style="list-style-type: none"> • blødningsforstyrrelser • akutte og kroniske underlivs-smerter <p>herunder kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • optage specialerelevant anamnese • udføre GU med podninger og cytologi • udføre vaginal UL med bestemmelse af endometrietykkelse • udføre endometriediagnostisk (abrasio / endometriebiopsi) • udføre kirurgisk behandling af vulva-absces og marsupialisatio 	<p>Uddannelsesprogram Funktionerne på ambulatoriestue 5 og 2 indeholder følgende funktioner</p> <p>Methoragi; Deltage i methoragi-ambulatorie sammen med speciallæge el. 1. reservelæge sammenlagt 4 dage med oplæring i udredning og behandling af kvinder med blødningsforstyrrelser herunder at kunne foretage endometriediagnostik. .</p> <p>Kontaktlæge: JG</p> <p>Endometrioseambulatorie; introduktionslægen deltager i overlæge Grønlunds ambulatorium 2 dage. Kontaktlæge: JG</p> <p>Dysplasi; Ca. 2 gange årligt 2 timers teoretisk undervisning ved CK. Praktisk undervisning finder sted i ambulatoriet samt i dagkirurgisk klinik med supervision i konisatio og kolposkopi, efterfulgt af selvstændigt arbejde med kolposkopi og konisatio. Vi indfører et kontrolsystem med registrering af kolposkopier/konisatio og mikroskopi svar gennemgås/forelægges uddannelsessøgende Kontaktlæge: CK</p> <p>Minor kirurgi; oplæring i abrasio, kir behandling af absces og marsupialisation sker på éndagskirurgisk stue under supervision af 1.reserve-/speciallæge.</p> <p>Urogynækologi; Gennem deltagelse i inkontinensambulatoriet under ledelse af dels kontinenssygeplejerske dels speciallægeambulatoriet gennemgås inkontinens tilstande samt undersøgelse og behandling. Endvidere prolaptilstande.</p> <p>Kontaktlæge: PR</p> <p>Klinisk arbejde på akutstuen</p>
<p>Evalueringsstrategi PV af ca. 5 cases CL ca. 10 abrasio/endometriebiopsi CL ca. 5 vulva absces og marsupialisatio UL ca. 5 endometrietykkelse Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Normal og patologisk graviditet</u></p> <p>Kompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere den normalt gravide og derved kunne skelne mellem den normale og den patologiske graviditet og vurdere behovet for henvisning til speciallæge, herunder • udføre udvendig undersøgelse (incl. SF-mål) • udføre vaginal undersøgelse • tolke blodprøver, CTG og UL • 	<p>Uddannelsesprogram</p> <p>Jordemoder følges i konsultationen for svangre. Speciallæge følges i ambulatoriet. Herved ses eksempler på patologisk graviditet så som IUGR, hypertension, bækkenløsning m.m. samt interkurrent sygdom. Herunder kontrol af gemelli samt vurdering og undersøgelse af abnorm fosterlejrning. Tolkning af scanningsfund og CTG. Formaliseret undervisning i form af et undervisningsmodul per semester. Kontaktlæge: MR/FJ</p>
<p>Evalueringsstrategi</p> <p>Observation af klinisk arbejde Portefølgevurdering af 5 cases</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Den normale fødsel</u></p> <p>Kompetencer</p> <p>Lede og forløse en vaginal normal fødsel, herunder vurdere caputs stilling, stand og rotation og vurdere behov for smertelindring</p>	<p>Uddannelsesprogram</p> <p>Under 14 dages introduktion indgår introduktion på fødegangen (Separat program herfor foreligger). Se dette) 4 ugers fokuseret ophold på fødegang i dagarbejde. Fødselsforløb følges med aktiv deltagelse i vurderingen af progressionen heraf. Tolkning af CTG og blodprøver. Herunder fantomøvelser som introduktion til superviseret og selvstændigt arbejde.</p>
<p>Evalueringsstrategi</p> <p>CL: ca. 10 normale forløsninger Observation af klinisk arbejde ved jdm</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Episiotomi</u> Kompetencer Anlægge og suturere episiotomi samt mindre vaginalbristninger</p>	<p>Uddannelsesprogram Oplæring i suturering af episiotomi sker på fantom. Under ophold på fødegang instrueres i anlæggelse af episiotomi samt indikationen herfor. Mesterlære i udførelsen heraf samt suturering af mindre vaginalbristninger. Formaliseret undervisning i form af et undervisningsmodul per semester. Klinisk arbejde på fødegangen Kontaktlæge: MR/FJ</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde CL: Sutur af episiotomi og bristning</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Vacuumextraction</u> Kompetencer Stille indikationen for og anlægge vacuumekstraktion</p>	<p>Uddannelsesprogram Oplæring i VE sker på fantom. Under ovenstående ophold på fødegang instrueres i udførelse af VE samt indikationen herfor. Mesterlære i udførelsen. Klinisk arbejde på fødegangen Et undervisningsmodul per semester. Kontaktlæge: MR/FJ</p>
<p>Evalueringsstrategi CL: Struktureret observation (fantom) CL: Struktureret observation (klinisk) CL: ca.5 kopforløsninger</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Forløsning ved fastsiddende skuldre</u> Kompetencer Forløsning af fastsiddende skuldre på fødefantom</p>	<p>Uddannelsesprogram Færdighedstræning på fødefantom. Kontaktlæge: FJ/MR</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde CL: Struktureret observation på fantom</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Postpartum blødninger</u> Kompetencer Vurdere og initiere medicinsk behandling af postpartum blødning</p>	<p>Uddannelsesprogram Klinisk arbejde på fødegangen i forbindelse med 5 ugers vagt med tilkald til fødegangen. Mesterlære sker gennem tilkald sammen med bagvagt. Formaliseret undervisning i form af et undervisningsmodul per semester. Kontaktlæge: MR/FJ</p>
<p>Evalueringsstrategi Porteføljevurdering af 3 cases Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Sectioforløsning</u> Kompetencer Udføre sectio under supervision</p>	<p>Uddannelsesprogram Operativ træning oplæres i forbindelse med 15-20 fokuserede ophold på stor operationsstue, hvor træningen i laparotomi og lukning af utertomi og bugvæg gradvis oplæres. Der stiles mod 10 sectio'er under supervision. Kontaktlæge: JG</p>
<p>Evalueringsstrategi CL: Sectio Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>CTG tolkning</u> Kompetencer Tolke en CTG og bedømme om der er behov for involvering af senior læge</p>	<p>Uddannelsesprogram Klinisk arbejde på fødegangen i samarbejde med speciallæge i vagten. Formaliseret undervisning i form af et undervisningsmodul per semester. Kontaktlæge: MR/FJ</p>
<p>Evalueringsstrategi Porteføljevurdering af 5 cases Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Puerperiet</u> Kompetencer I puerperiet vurdere indikation for behandling og iværksætte behandling af puerperale infektioner og mastitis.</p>	<p>Uddannelsesprogram I forbindelse med stuegang på barselsafsnit og vagtarbejde diagnosticere og behandle i samarbejde med bagvagt. Mesterlære. Kontaktlæge: MR/FJ</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Professionel</u> <u>Læge-patient kontakt</u> Kompetencer Etablere god læge-patient kontakt indenfor rammerne af det gynækologisk/obstetriske speciale</p>	<p>Uddannelsesprogram Kontakten observeres og opøves i ambulatoriet, på fødegangen samt på stuegang i hele forløbet. I forbindelse med voksenpædagogisk kursus vælger intro-lægen selv et forløb til 360-graders vurdering.</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale 360-graders evaluering</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Empatisk, professionel handling</u> Kompetencer Etablere god læge-patient kontakt indenfor rammerne af det gynækologisk/obstetriske speciale</p>	<p>Uddannelsesprogram Observeres og opøves i daglig klinisk arbejde.</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale 360-graders evaluering</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Empatisk professionel handling.</u> Kompetencer Udvis forståelse, tillid, respekt, fortrolighed og handle empatisk overfor patienten samtidig med at den professionelle relation opretholdes</p>	<p>Uddannelsesprogram Observeres og opøves ligeledes i den daglige klinik.</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale 360-graders evaluering</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Information og samtykke</u> Kompetencer Informere patient og pårørende og sikre forståelse på en menneskelig måde og inddrage dem i beslutningen om valg af behandling</p>	<p>Uddannelsesprogram Gennemgang af love, regler og procedurer herfor. Bringes i anvendelse ved enhver kontakt med patienten. Formaliseret undervisning per semester ved hospitalspræst. Observation af og træning i evnen som kommunikator er udpræget et klinisk arbejde. Kontaktlæge: PR</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale 360-graders evaluering</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Samarbejder</u> Kompetencer Samarbejde i den kliniske situation ved planlagte aktiviteter (stuegang, ambulatoriefunktion, elektive operationer etc.) og akutte situationer (akutte situationer på fødegang, sikre det akutte tilsyn)</p>	<p>Uddannelsesprogram Mesterlære. Kontaktlæge: MR</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale 360-graders evaluering</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Akademiker</u> <u>Litteratursøgning.</u> Kompetencer Foretage litteratursøgning</p>	<p>Uddannelsesprogram Oplæring heraf kan ske ved herværende bibliotekar samt kolleger. Kontaktlæge: CK</p>
<p>Evalueringsstrategi Porteføljevurdering af litteratursøgninger Vejledersamtale</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Vurdering af videnskabelig litteratur</u> Kompetencer Vurdere videnskabelig litteratur og statistiske metoder i en videnskabelig artikel og lærebog</p>	<p>Uddannelsesprogram Fremlæggelse af to udvalgte artikler med henblik på analyse af materiale og metodevalg samt statistiske metoder. Kontaktlæge: CK</p>
<p>Evalueringsstrategi Porteføljevurdering af fremlæggelser og undervisning Vejledersamtale</p>	<p>Uddannelsesplan</p>
<p><u>Fremlægning af artikler</u> Kompetencer Formidle et videnskabeligt budskab til kolleger og andet personale</p>	<p>Uddannelsesprogram Aktiv deltagelse i afdelingens undervisning og uddannelseskonferencer. Kontaktlæge: HL</p>
<p>Evalueringsstrategi Porteføljevurdering af fremlæggelser og undervisning Vejledersamtale</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Professionel.</u> Kompetencer Etablere, fastholde og afslutte en lægefaglig relation til patienter og pårørende</p>	<p>Uddannelsesprogram Opøves i funktionen som kontaktlæge. Superviseres af vejleder. Mesterlære. Kontaktlæge: JG</p>
<p>Evalueringsstrategi 360-graders evaluering Vejledersamtale</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Interpersonal adfærd</u> Kompetencer Udvis lægefaglig personlig og interpersonel adfærd</p>	<p>Uddannelsesprogram Mesterlære i klinisk arbejde. Selvstudium og gennemgang af husets kodex for professionel adfærd.(”Emma’s hvide verden” og ”Emma’s rummelige verden”). Kontaktlæge: JG</p>
<p>Evalueringsstrategi Vejledersamtale</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

<p><u>Etisk analyse</u> Kompetencer Foretage en etisk analyse og handle på vurderingen.</p>	<p>Uddannelsesprogram Mesterlære i klinisk arbejde. Kontaktlæge: JG</p>
<p>Evalueringsstrategi Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale</p>	<p>Uddannelsesplan</p>

4. Læringsstrategi

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i gynækologi og obstetrik februar 2003 beskriver detaljeret anbefalede læringsmetoder. Disse er opsummeret i de 12 punkter som er refereret nedenfor.

For introduktionsuddannelsen vil fokus være på mesterlære i klinisk arbejde herunder fødegang, færdighedsudviklende perioder i f.eks. ultralydsklinik og på operationsgang, færdighedstræning på fødefantom samt selvstudium og deltagelse i obligatoriske tværfaglige kurser. Se senere.

1. Specialespecifikke kurser dvs. U-kurser (kun hoveduddannelsen)
2. Tværfaglige kurser
3. Mesterlære i klinisk arbejde
4. Færdighedsudviklende perioder
5. Fokuseret klinisk ophold
6. Færdighedstræning på fødefantom
7. Selvstudium
8. Undervisningsopgaver
9. Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer
10. Opgaver og forskning
11. Antal operative og obstetriske indgreb
12. Billeddokumentation for UL

Kort uddybelse af de vigtigste læringsstrategier for introduktionsuddannelse i gynækologi og obstetrik.

Tværfaglige kurser arrangeret af Sundhedsstyrelsen for *introduktionsuddannelsen* består af:

- Kursus i pædagogik (kursus i vejledning)
 - 2 dages kursus i ledelse, administration og samarbejde (modul 1)
- (Mål og indhold fremgår at Sundhedsstyrelsens »Retningslinier for de tværfaglige kurser i den lægelige videreuddannelse « afsnit 5.1)

Mesterlære i klinisk arbejde

Mesterlære bygger på, at der ikke er adskillelse mellem læring og anvendelse af det lærte. Den foregår gennem deltagelse i det praktiske arbejde i afdelingen, skadestuen, operationsgangen, fødestuen, ambulatorium, mv. Den medfører gensidige forpligtelser for »mester« og »lærling«, foregår over længere perioder og forgår i den sociale struktur, kultur mv. der er i en given afdeling. Den enkelte »lærling« vil have flere »mestre«. I moderne forstand er mesterlære en form for reflekterende læring, og skal være mere end en imitation af en mere erfaren kollegas adfærd.

Færdighedsudviklende perioder

Formålet med færdighedsudviklende perioder er gennem en sammenhængende arbejdsperiode at opbygge kliniske færdigheder i hhv. UL, fødegangsarbejde og operative færdigheder. De bør ligge tidligt i uddannelsen. Perioderne bør være mest muligt sammenhængende, men kan evt. opsplittes i 2-3 perioder. Perioderne er en obligatorisk del af uddannelsesforløbet.

I introduktionsuddannelsen er der 3 færdighedsudviklende perioder:

- gynækologisk-obstetrisk UL x 2 (1-2 uger)
- på fødegangen (2 uger)
- i kirurgisk gynækologi (1-2 uger)

Færdighedstræning på fødefantom

En række af de obstetriske håndgreb både i introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen foreslås trænet på fødefantomer.

Selvstudium

Selvstudium vil sige at den enkelte, med eller uden hjælp fra andre, tager initiativ til at definere sine behov for læring, formulerer sine læringsmål, identificerer ressourcer og læringsstrategier hertil, og selv vurderer resultaterne.

Læste artikler, litteratursøgninger, arbejde med PC-programmer registreres i porteføljen.

Er anført de steder i målbeskrivelsen, hvor mål for kompetence er vidensmål, eller hvor der er velkendte interaktive PC-programmer (f.eks. CTG). I princippet kunne det anføres ud for alle kompetencer.

Undervisningsopgaver

Den, der lærer mest ved undervisning, er den der underviser.

Du vil blive opfordret til at finde passende emner og selv undervise afdelingens læger. Der er også mulighed for at undervise andre personalegrupper.

Forskning:

Muligheder for projekter af kortere og længere varighed.

For detaljer se målbeskrivelsen s. 12-13

5. Evalueringsstrategi

En lang række metoder kan anvendes afhængig af den enkelte læringssituation som beskrevet i målbeskrivelsen siderne 14-19. Det drejer sig overvejende om vejledersamtaler, struktureret kollegial bedømmelse eksemplificeret ved 360 graders evaluering samt godkendte kurser. De ved introduktionsuddannelsen anbefalede evalueringsmetoder kan oversigtsmæssigt bedst illustreres i skema form – se efterfølgende.

Skema over anvendte evalueringsmetoder

Porteføljevurdering	Logbog	27 kompetencer
<p>Indholdet i porteføljen vælges og samles af den uddannelsessøgende.</p> <p>Dele af porteføljen vurderes af vejleder ved vejledersamtaler. Den samlede portefølje vurderes og skal godkendes efter ½ og 1 år i introduktionsuddannelsen, og efter hvert år i hoveduddannelsen.</p> <p>Det er afdelingernes egen vurdering om de vil vælge forskellige vejledere til de forskellige fagområder.</p>	Cases, valgt og bearbejdet af den udd.søgende (evt. med fokus på det der er mest relevant for den uddannelsessøgende)	23 i alt, fordelt med 3-5 indenfor forskellige pt. kategorier og kliniske situationer. Se målbeskrivelse og bilag 7.3.1
	Billeddokumentation for UL	10 endometrietykkelse og 25 tidlige graviditetskomplikationer
	Mundtlige præsentationer	Ja
	Undervisning af andre	Ja
	Litteratursøgninger	Ja
	Selvstudium	Ja
	Observation af klinisk arbejde	Vurderingsskalaer. Se tekst, der er to forskellige: én til "brede" kompetencer og én til procedurer (baserer sig på Region Nord)
	Checkliste ved struktureret klinisk observation	Ab.pro, kop-forløsning, skulderdystoci (evt. flere)
	Checkliste til optælling af gennemført aktivitet	Abrasio / endometriebiopsi, evac, ab.pro, normal forløsninger, suturerede brisninger og epis, kop-forløsning, superviserede sektio
360 graders evaluering Anvendes til evaluering af "bløde kompetencer"	Se tekst	Ved afslutning af introduktionsuddannelsen
Kurser	Tværfaglige kurser	Kommunikation: 1 uge Ledelse og administration: 2 dage
Vejledersamtaler		Ja

Opmærksomheden skal henledes på den i region Nord benyttede metode til at definere 5 kompetence-niveauer ved bedømmelse af kliniske procedurer og som anvendes i checklisten og porteføljen. Se side 16 i målbeskrivelsen for detaljer.

6. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Den enkelte uddannelsessøgende skal ved afslutning af forløbet selv evaluere sit ophold, både hvad angår uddannelsesprogram, herunder uddannelsesplan samt uddannelsesstedet og dets læringsrammer.

Der er til dette brug udfærdiget skemaer, som sendes til amtet efter ansættelsen. I forløbet er planlagt mindst 3 samtaler (se nedenfor) Ved problemer i ansættelsesperioden henvises til de eksterne kliniske lektorer: Erik Ernst, Skejby Sygehus og Susanne Nøhr, Ålborg Sygehus Nord.

Med mellemrum besøges de uddannelsesgivende afdelinger af fagets inspektorer, der ved interviews af de uddannelsessøgende giver anvisninger til udvikling og ændringer til gavn for uddannelsen. Du vil modtage en kopi af inspektorenes seneste rapport ved ansættelsens start. Inspektorerne er speciallæger og kommende speciallæger i gynækologi og obstetrik udpeget af Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi. Se også:

<http://www.sst.dk/Uddannelse/Laeger/Inspektorordningen.aspx?lang=da>

7. Vejledning i den lægelige videreuddannelse

Vejledningen er baseret på samtalsystemet som angivet i ”Vejledning og evaluering i den lægelige videreuddannelse” Sundhedsstyrelsen 1998.(www.sst.dk)

Der skal afholdes minimum 3 samtaler i ansættelsestiden med udfyldelse af skema.

Din første samtale (forventningssamtalen) med vejlederen/tutor vil blive afholdt: dato:

200 kl. (inden for de 2 første uger af ansættelsen)

Sted: på din vejleders kontor.

Midtvejsamtalen(justeringsamtale): måned 200 (ca. 6 mdr. efter ansættelsesstart)

Vil også indeholde nedennævnte:

Disposition til personlig rådgivning af karriereplanlægning:
Stærke og svage sider i det kliniske arbejde
Drøftelse af den uddannelsessøgende læges teoretiske kundskaber
Interesser/kvalifikationer med henblik på administrative funktioner
Kursusdeltagelse
Forskningsdeltagelse
Samarbejdsrelationer
Ambitioner og muligheder i relation til specialevalg(et)

Slutsamtalen: måned 200 (sidst i ansættelsen)

Der skal i forløbet foretages mindst en 360 graders evaluering, se målbeskrivelsen side 45 og 46. Denne bør foregå senest midtvejs i forløbet, så det er muligt at rette op på eventuelle problemer.

Endvidere vil der være behov for samtaler med vejleder af kortere varighed ca. 1 gang om måneden, hvor man gennemgår logbog og checklister.

Man vil i fællesskab vurdere, om der er basis for yderligere uddannelse inden for specialet.

Hoveduddannelsen skal være påbegyndt senest 6 år efter endt introduktionsuddannelse.

Afdelingsspecifikke bilag: